

RUNĀ SPECIĀLISTS

Mežu vajag audzēt tālredzīgi

Lai mežkopība privātipašumos nebūtu tik katastrofāla/

Grigorijs Rozentāls,
mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības Mežsaimnieks valdes priekšsēdis

Ap 90–95% privāto mežu īpašnieku Latvijā nav ne laika, ne enerģijas, lai apgūtu mežsaimniecību, jo mežs nav viņu galvenais iztikas avots. Tas, ka par šo nozari trūkst zināšanu, nereti ir iemesls, kāpēc šādi īpašnieki uzķapj uz grābekļa.

Latvijā meži aizņem vairāk nekā 3,3 miljonus hektāru un klāj aptuveni pusē valsts teritorijas. Apmēram miljons hektāru mežu ir privātie.

Mežu nevajag pārdot, bet vajag apsaimnieket, jo tā ir rūpīca, kas naudu ražo rīt, parīt un vēl pēc pieciem vai desmit gadiem. Meža īpašniekiem nav nekā riskantāka, kā atrast avīzē sludinājumu Pērkam cirsmas un zvanīt uz šo numuru, jo ir tik viegli nonākt nagos spekulantiem, kuru vienīgā interese ir maksimāla peļņa no katra darījuma. Nozarē ir daudz pārdevēju, kas nepārzinā tirgu, cenas, tāpēc ir izvedojies uzņēmēju-spekulantu slānis, kas no tā dzīvo: nopērk pa lēto un pārdod tālāk ar peļņu. Esmu uzsklausījis daudz bēdu stāstu, un kooperatīvs ir lieliska iespēja, kā uz šāda grābekļa neuzķapt.

Kooperatīvs ir ideāls risinājums ikdienas steigā, kas īpašniekiem noņem galvassāpes par meža sakopšanu, uzturēšanu un izaudzētās koksnes pārdošanu. Svarīgi – kooperatīvs ir uzņēmums, kas pieder pašiem meža īpašniekiem, un neatkarīgi no ieguldījuma katram biedram ir viena balss. Ikvieni, kas atbilst dažādām nosacījumiem, var brīvi iestāties. Mežsaimniekā iestāšanās maksa ir 70 eiro. Vēl proporcionāli meža platībai jāizpērk pajas, maksājot 5,68 eiro par hektāru. Par 101. un turpmākajiem hektāriem pajas vairs netiek aprēķinātas.

Mēs veicam pilnu mežsaimniecisko darbu ciklu, piemēram, īpašnieks var dzīvot Vecrīgā, bet viņam pieder mežs pie Krāslavas. Agrāk būtu jāskrien uz Krāslavu pašam stādīt,

bet tagad vari būt apzinīgs īpašnieks un sava īpašuma vērtību vairo, šo pienākumu uzticot kooperatīvam. Mūsu biedri zina, ka mežu sakops, nozāgēs, iestādīs, izpļaus, uzrakstīs Eiropas projektu, ja nepieciešams, un atcerēsies, kad vajadzēs paretināt.

Mežsaimniecības kooperatīvos novērojams visstraujākais biedru skaita pieaugums – no 536 biedriem 2018. gadā līdz 760 pērn. Meža īpašnieki iesaistās, sekojot Ziemeļeiropei paraugam, kur kooperācija jau gadu desmitiem ir galvenais privāto mežu apsaimniekošanas paņēmiens. Zviedrijā un Norvēģijā katrs trešais meža īpašnieks koksni pārdom un mežsaimnieciskos pakalpojumus iepērk caur kooperatīvām sabiedrībām. Arī Igaunijā kooperatīvos un biedrībās iesaistīto meža īpašnieku skaits jau pārsniedz desmit tūkstošus.

Ziemeļvalstīs 90–95% izcirtumu vietā tiek stādīti jauni meži, bet Latvijā, neskaitot valsts mežus, atpakaļ tiek stādīts mazāk par 20%. Mežkopības kvalitāte privātajos mežos ir katastrofāla. 80% no privātajām cirsmām tiek pamestas, aizaug ar krūmiem. Vairāk nekā 40% privāto mežu tiek atjaunoti ar mazvērtīgākajām sugām – baltalksnī un apsi, kam nākotnē būs tikai malkas vērtība. Savukārt vairāk nekā 80% kooperatīva biedru mežus apstāda ar labām koku sugām un tos kopī, lai izaug kvalitatīvi. Mūsu īpašniekiem pieder 11 tūkstoši hektāru mežu, un šajā platībā pagājušajā sezonā iestādījām gandrīz miljonu stādu.

Kooperatīvs dod iespēju strādāt ar profesionāliem, kas to dara diendienā. Ar to apjomu, ar kuru ejam tirgū, varam sarunāt īpašas piemaksas, labākus nosacījumus un cenu mūsu biedriem. Tas ir izdevīgāk nekā īpašniekam pašam pārdot savu mežu kādam uzpircejam.

MUMS RAKSTA

Kā izvairīties no klūmīgām situācijām

Kuldīdzniece atrakstījusi vēstuli ar jautājumiem par satiksmes noteikumu ievērošanu divās vietās Kuldīgas apvedceļā.

BRAUKT VIENAM AIZ OTRA

Pirmā vieta ir apvedceļa un Aizputes ceļa krustojums. „Vai tiem, kas brauc taisni, un tiem, kas pa kreisi, ir viena braukšanas josla?” jautā autovadītāja. „Atbilstošu ceļa zīmi, kas norāda sadalījumu joslās, es tur nerēdu. Nav arī apzīmējuma uz ceļa. Bet bieži vien situācija ir tāda, ka braucējs, kas vēlas nogriezties pa kreisi, gaida savu kārtu, bet viņam blakus labajā pusē piebrauc mašīna, kas

brauc taisni. Līdz ar to galvenais ceļš no labās putas vairs nav pārredzams.”

Kā skaidro *Modra autoskolas* vadītājs Modris Vite, šajā vietā apzīmējumu tiešām nav. Braucot no pilsētas putas, ir atdalītās divas joslas: lai nogrieztos pa labi un lai brauktu taisni vai pa kreisi. Trešā un ceturtā josla ir pretimbraucošajiem. Otrā ir diezgan plata, tāpēc autovadītāji (kas brauc vai nu taisni, vai pa kreisi) bieži vien nevis nostājas viens aiz otru, bet piebrauc blakus. „Loti daudzi tā dara un ne tikai šajā apvedceļa krustojumā,” tā automācības instruktors. „Būtībā tas nav no-

teikumu pārkāpums, jo joslas nav iezīmētas un ceļa platums atļauj tā darīt. Tas ir pieklājības jautājums – neapgrūtināt citus satiksmes dalībniekus un neradīt klūmīgas situācijas. Es iesaku braukt vienam aiz otru, lai nevienam netraucētu redzamību.”

PAGRIEZIENA RĀDĪTĀJU – LAIKUS

„Otrā vieta ir Graudu ielas aplis,” turpina kuldīdzniece. „Tur gan ir divas joslas, jo vietām vēl saglabājies ceļa apzīmējums. Man, iegūstot autovadītājas apliecību, mācīja, ka, iebraucot apli, jāpārkarotās kreisajā joslā, ja vien

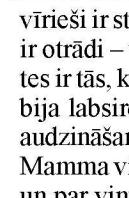
nav jāizbrauc nākamajā izejā, tad pirms izejas jāpārkārtojas, lai izbrauktu ārā. Daudzi tā arī dara,

bet ir gadījies, ka daži vadītāji kreisās joslas braucējus nelaiž atpakaļ labajā vai arī visu apli brauc pa labo joslu. Kā ir pareizi?” M. Vite: „Pa kuru joslu apli jābrauc, nav stingri norādīts. To nosaka cilvēciskais faktors. Ja nav jānogriežas uzreiz pirmajā izejā, tad pieklājīgāk ir braukt pa kreiso joslu, lai netraucētu citiem apli iebraukt. Šis aplveida krustojums Kuldīgā nav tik intensīvi noslēgots: ja lielas satiksmes nav, var braukt gan pa iekšējo, gan ārējo joslu. Ja plūsma ir intensīva, tad

Līga Gaile, pārdeveja:

– Jābūt mīlam, gādīgam un saprotīgam. Tas jau pats par sevi saprotams. Mans tētis – lai viņam vieglas smiltis – bija ļoti labs. Iemācīja man pat šaut. Atmiņas ir labas. Normālās ģimenēs tā jābūt. Tēvam jāiesaistās par visiem 200%!

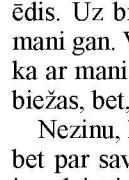
Elīna Žukova, veikala īpašniecībā:

– Atbildīgam un gādīgam, nedaudz arī stingram. Mūsdienē vīrieši tādi nav. Tas ir mīts, ka vīrieši ir stiprais dzimums, pārsvārā ir otrādi – viņi ir visvājākie. Sievietes ir tās, kas nes pasauli. Mans tētis bija labsirdīgs. Tēva iesaiste bērna audzināšanā nav nemaz tik obligāta. Mamma vienmēr būs pirmajā vietā, un par viņu sirds sāpēs vairāk nekā par tēvu. Bez mamma bērns nevar.

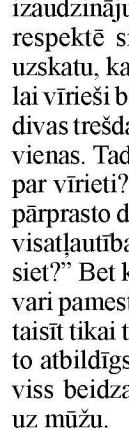
Rita Brūdere, pensionāre:

– Jābūt daudzām labām īpašībām. Noteikti gādīgam, rūpīgam, atbildīgam par ģimeni, godīgam. Mans tētis bija ļoti labestīgs. Viņš ļoti daudz strādāja. Nekad mūs nerāja – mamma bija tā stingrā. Tēvam bērni noteikti jāmīl. Diemžēl manus bērus viņu tēvs pameta pavismazus. Ir jau arī ļoti labi vīrieši. Agrāk bērniem gāja grūti, nebija, kur viņus atstāt, bet mūsdienās ir nedaudz vieglāk. Gribētos, lai bērnudārzos būtu vairāk auklīšu, jo pašiem mazākajiem 20 bērnu grupīnā ir tikai trīs auklītes. Manuprāt, tas ir par maz.

Jānis Eida, celtnieks:

– Tēvam jābūt mīlošam un strādīgam. Pats esmu labs tēvs, dažkārt arī stingrs. Pats nēmu piemēru no sava tēva, viņš man iemācīja amatū – galdniecību. Man patīk darboties ar koku. Mans dēls ir ārsts.

Monta Bērziņa, skolniece:

– Labam tētim jābūt gatavam uzklasīt un parunāties. Jāspēj pamānīt, kad kaut kas nav labi, jāpazīst bērns no matu galiem līdz kāju pirkstiem. Lai ar viņu var runāt par visām tēmām: no ļoti personīgām līdz jokiem. Ideāls tētis ir tāds, ar kuru var kaut kur aizbraukt, izstaigāties un pat neko nerunāt, bet justies labi. Mans tētis ir tieši tāds.

Ja jūs avīzē pamānāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsim priecīgi, ja darīsiet mums to zināmu pa tālrungi **63350567**.

Elīza Rudzīte
Lailas Liepiņas foto

jāieņem tāda pozīcija, kas pašam vajadzīga, bet netraucē citus.

Tas atkal ir pieklājības jautājums. Lielā apli labāk braukt pa iekšējo joslu, ja jānogriežas kādā tālākajā izejā. Te jāuzsver pagrieziena parādīšana, ko pēdējā laikā daudzi piemirst. Ja pagrieziena rādītāju ieslēdz laikus, normāls autovadītājs palaidīs citu pārkārtoties uz ārējo joslu, lai izbrauktu. Galvenais – laikus brīdināt citus satiksmes dalībniekus. Vajag pagriezienā rādītāju ieslēgt laikus, nevis pēdējā brīdī vai pat tad, kad manevrs jau sākts. Cītādi jābrauc vēl viens aplis.”

Daina Tāfelberga